

ՀԱՅԴՐԱՎ

40 ՓԱՐԱ

ԽԱՅԱՏԵՎԱՆ ԵՒ ԽԱՇԱՔԱՆԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱԼԻԿ տարարը եւկու անգամ կը հրատարակուի Զարեաք-
րի եւ Շաբաթ օրեւն։ — Տարեկան բաժանորդագրութեան զինն է
100 լրց արձար։ — Վեցամսեայն 50. — Գուտառաց համար 115 լր։
Կեցմանամաս 60. — Ծանուցման տողը 5 լր։

Որ եւ է համակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արտօնաւու եւ Տնօրէն Անօն Սահածան,
Էսկի Զապարիկ ճառաւուսի Նշան և Ֆ. Պետքեանի Տապան և
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնն եւ չեն տրուի։

ԹԻՒ 217 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ՄԱՅԻՍ 24 ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգակին. — Պարզ եւարաջնութիւն, — Հեք
ուսունողը. — Բէք պէսեիք մաւհիմ պիր ի-
լաւ. — Էշի եալուն պու եալան, ֆիլի եռիթ-
տու պիր երլան. — Անկէ անկէ. — Հրաժարա-
կան ժամակոչի. — Պիր տօգիթէօրըն լզտիվա-
ճը. — Զէչմէ մէյտանը ձնայէթի։

Կրօնական ժողովոյ շաբաթական
նիսան երկուշաբթի օր տեղի չունե-
ցաւ, անգամոց մեծագոյն մասին բա-
ցակայութեան պատճառաւ,

Կը լսենք թէ Ազգ. Պատրիարքա-
րանի կողմէ հրահանգ զրկուած է Նի-
կոմիդիոյ Գեր Առաջնորդին, որպէս զի
յատուկ եկեղեցական մը զրկէ յէտա-
րադար քննելու համար տեղւոյն վար-
ժարանաց նախորդ տնօրէն Արժ. Սա-
հակ վարդապետի պաշտօնավարու-
թեան առքիւ ծագած խնդիրք.

Դում Գարուի Պէզճեան Մայր վար.
Ժարանը կեդրոնականի վերածելու
պաշտօն ունեցող յանձնախումբն իւր
քննութիւններն աւարտելով, Ամեն.
Ե. Պատրիարք հօր մատուցած է իւր
տեղեկագիրն, որով կ'առաջարկէ Մայր
եկեղեցւու բոլոր կալուածներն յանձ-
նել Խնամակալութեան և անմիջապէս
հաստատել եկեղենական վարժարանն,
ետքի թագուով շրջակայ վարժարանաց
միացման գործն։

Այս առթիւ յիշել ստիպուեցանք
որ երթեմն ալ մի և նոյն նպատակաւ
երից թագից վարժարանները միացան
խառն Հագարարձութեան և Թագւոր
էֆէնափ երկանեանի տեսչութեան տակ,

բայց դժբաղդաբար չը կրցաւ շարու-
նակուիլ, անշուշտ կարեւոր պատ-
ճառներով։

ՊԱՐԳԵՒԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

Գումգամուի Պէզճեան և Լուսա-
ւորչեան երկսեռ վարժարանաց պար-
գեւաբաշխութեան հանդէսը կիրակի
օր կատարուեցաւ վարժարանին պար-
տիզին մէջ, ընդ նախագահութեամբ
Ամեն. Ե. Պատրիարք Հօր ներկայ է-
ին Գեր. Սիմէոն Արքեպիսկոպոս, Գեր.
Ալէաթնեան Գրիգորիոս եպիսկոպոս,
Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Գէ-
որգ Մ. վարդապետ իւմիւնեան, Արժ.
Տաճատ վարդապետ և ալլ եկեղեցա-
կան Հարք և երկու սեռէ հազարէ
աւելի ժողովուրդ։

Պարտիզին որմերը զարդարուած էին
ծանրագին դորդ երով, կերպաններով
և այլ հազուազիւտ իրերով և դրօ-
շակներով, զորս յատկապէս իւր վա-
ճառատունէն յշած էր Թագ. Խորհըր-
դոյ գանձապետ Մեծ. Յակոբ էֆէնափ
Ահառեան։

Պարտիզին ճակատը զետեղուած էր
մեր բարեգութ Օգոստ. կայսեր մե-
ծագիր պատկերն, և ուրիշ տեղ մը

Երուսաղեմէ հասած հեռագիր մը
ծանոյց թէ, Երուսաղեմոյ Պատրիարք
Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Հայրը. իւր
ուղեկիցներով շաբթի օր Հերուսաղեմ
հասեր և մեծ պատուով ընդունուեր
է։

Ս. Պատրիարք. Հայրը նախ եկեղե-
ցի երթալով օրինական ուխտը կատա-
րելէ վերջ, ազդու քարոզ մ'ալ խօսեր
և Օգոստ, կայսեր կենաց և բարօրու-
թեան համար բարեւաղթութիւններ
ըրեր է։

Երեկոյին, ի պատիւ Ամեն. Տ. Յա-
րութիւն Պատրիարքի ճոխ սեղան մը
տրուեր, բաժակներ առաջարկուեր և
բանախութիւններ եղեր են։

վարժարանին Հիմնադիր բարեյիշատակ Պէզճեան Ամիրայի պատկերը, մէջ տեղը և տես հանդիսականաց դրուած էին երկսեռ աշակերտաց ձեռագործներն ու գծագրութիւնները :

Կարգագիր Մամնախումքը մը կը հսկէր հանդիսին բարեկարգութեանն ու կանոնաւորութեան և անշուշտ հանդիսականաց հանդստութեանն համար նախապէս մոից տոմսեր պատրաստուած և այս տոմսերէն չունեցողը հանդիսավայր չընդունիլ որոշուած և հրատարակուած, և այս հաշուով ալաթուներ և աստաբաններաբառարատուած էր, այլ սակայն այսպիսի որոշում մը անփորձ խօսհրդոյ մը արդիւնք լինելը նոյն օրը գործնականապէս յերեւան գալուն, մոից տոմսը իր կարեւորութիւնն ու արժեքը կորոյ և անխոտիր ամէն ոք կրցաւ մտնել հանդիսավայր, որով շատ նշանաւոր անձնուարութիւններ ուսքի վրայ մնալով անհանդիստ բլալ գատապարտուեցան :

Կըսեն թէ՝ մոից տոմսերու յարգը այնպէս օգը ելելուն պատճառ եղած է ապտակամարտութիւն մը, որ տեղի ունեցեր է Կարգագիր մամնախմբի անդամներէ միոյն և հանդիսականի մը մէջ, որ մեզի մութ է:

Հանդէսն սկսաւ ժամը 6 4|2 ին, Օգոստ կայսեր ձօնեալ երգով մը, զոր երգեցին երկսեռ աշակերտք, առաջնորդութեամբ երաժշտապետ Մէհտէրեան Գրիգոր էֆէնտիի առա վարժարանին Տնօրէնը կարգոց տարեկան տեղեկագիրը. այս տեղեկագիրը մասմբ կրկնութիւնն էր միւս վարժարանաց տեղեկագրերուն. ինչպէս օրինակի համար այս տեղեկագիրն ալ կը գանդատէր, թէ ծնողք մեծու մուսամբ կանոնաւոր շեն վճարեր իրենց որդւոց դպրոցական թոշակներն և, ումանք բնաւ չեն վճարեր :

Հստ մեզ, այս եեսակ գանդատները գլուխ ուռեցներէ աւելի ուրիշ բանի չեն ծառայեր. որովհետեւ մեր Ազգին մէջ գպրոցական թոշակ, լրագրի բաժանորդագիրն, Աղգալին տուրք և այլ այս տեսակ բաներու դրամ տալը իր բացառիկ շորհք մը ճանշուած լինելով՝ տուողէն շնորհակալ ըլլալու, իսկ չը տուողին համար ալ գանդատելու չէ, որովհետեւ, եթէ տուողները իմանան .թէ իրենք

փոքրագոյն մասը կը կազմեն, իսկ չը տուողները մեծագոյն մասը, կրնայ ըլլալ որ իրենք ալ հայտ ըլլան ու վրճարելէ դադրին :

Տեղեկագիրը կըսէր նաեւ, թէ վարժարանին եկամախց նուազութեան և աշակերտաց թոշակներուն մեծ մասմբ անվճար մեալուն պատճառաւ, դասատուաց ամսականներէն մաս մը անվճար մնացած է :

Կը զարմանամք, թէ այսպիսի բան մը, իրը կարեւոր տեղեկութիւն՝ ի՞նչ տէլի տեղեկագրին մէջ անցուցեր են. դասատուները առնելիքը ունին եղեր, որո՞ւ հոգ. տուածնին ինչ է որ առած. նին ինչ ըլլայ, թող առնելիքներնուն չափալ պակաս առած ըլլան, ուրմանելին զարա՞ր կընեն, վարժապետը, խմբագիրը, գրաշարը շատ առի քիչ առի տէլի խօսք ընելու չէ, ինչ առնէ նէ շընորհակալ ըլլալու և առնելիք ու հաշիւ մ'աշիւ խառշտրտկելու չէ :

Տեղեկագրի ընթերցումէն վերջ երգերու ընդմիջմամք աշակերտաց կողմէ կարգացուեցան Հայերէն, Թուրքերէն և Գաղղիարէն ճառեր և տըրամախոսութիւններ, որոցմէ վերջ բաշխուեցան մրցանակներն :

Ճառերու և տրամախօսութիւններու տեսակներն այնչափ շատ էին, սրոց և ոչ միոյն նիւթը կրցան տպաւուիլ ո և է հանդիսականի մը յիշողութեան մէջ :

Աշակերտաց դաշնակահարութիւնները մեծ գոհանակութեանց և ծափահարութեանց արժանացան :

Ուսւիոյ կայսերական պալատան երգիչներու ժողովոյ անդամ Պ. Ներսէս Շահլումեանց, որ ներկայ էր հանդիսին. Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր առաջարկութեամբ հաճեցաւ երգել «Ծիծեռնակ» երգը, և Օր. Արուսեակ Մելիքեան դաշնակով նուագեց :

Ապա. Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայոց Հակիմն ատենաբանութեամբ փակեց հանդէսը և հանդիսականք յլուեցան ժամ :

Այս հանդիսին ուշագրաւ կողմն էր իգական սեռի բազմութիւնը, որ ներկայից 2|3 մասը կը կազմէին :

Այս բան վորձել կուտայ մեզ համոզուելու, թէ կամայք ալրերէ աւելի լաւ ըմբռնած ըլլալու են դաստիարակութեան խնդիրը, ուստի ալսպիսի

հանդէսներու համար կարգագիր մասնախմբի ընտրութեան մէջ մեծ ուշադրութիւն ընել հարկ է և անանկ 18-20 տարեկան անփորձ երիտասարդք գործի խառնել տալու չէ, ինչու որ աղեկ տպաւորութիւն չը թողուր :

Այս հանդիսին նկատմամբ հանդիսականներէ միոյն կողմանէ մեզ զրկուած յօդուած մը պիտի հրատարակեմք նախամք նարակ օր :

ՀԵՖ ՈՒՍԱՆՈՂԸ

(Խրական նորավելայ)

(Նորիբոր Բէնէն)

Գրիգոր ախապար արցունքի այս հետքերը տեսնելով, անմիջապէս ըմբռնեց, թէ ի՞նչ կը նշանակէր առջիգիշերուան տեսարանն, որ անցած էր իր և Հայկի միջնւ, թէ ի՞նչ պատճառէ յառաջ եկած էին այն արցունքուներն ու հեծեծանքներն, որք անոր սրտին ծալքերէն գուրս կը նետուէն, և թէ ի՞նչ բան նմա ներշնչած էր այն յուսահատական սրտամաշ խօսքերն, զորս ջայնքան դառնութեամբ կ'արտասանէր :

Այս ամենուն վրայ ա'լ չի կրցաւ սպասել պէտք է, կը մտածէր, իսկոյն գարժան մը տանիլ խեղճ տղուն ու մէկ քանի օրուան մէջ խեղճել ախտըն, եթէ երբեք որ և է ախտ մը գրաւած է իր սիրտը ուստի նոյն հետայն գնաց իմաց տուաւ իրողութիւնը իր յարակից մտսերով ամեն անոնց, որք կրնային գործօն դեր մը ստանձնել անոր ճակատագրին վրայ . . . :

Երկու ուեւ օրեր անցեր էին, յորմէ հետէ Հայկ անկողին էր ինկած. բայց այս երկու աւուրց մէջ Հայկի հիւսնդութեան գուման ամեն կողմ տարածուած, ամենուրեք արձագ անդգտած էր, մանաւանդ անոր դպրոցական ընկերացը մէջ, ըստ առածին թէ և լուր շատ է բարձրածուէ. ամենուն շրթանց վրայ Հայկի հիւսնդութեան պատմութիւնը կը պտտէր. ամենուն միտքը Հայկն էր որ կը զբաղեցնէր և կը սոսկային երբ կը մտածէին թէ այդ հազն, այդ չարաշուք էէհը . . . էէլըն կրնար դինքը գերեզման գը-

լորել, իր ծաղիկ հասակին մէջ : Մեծ էր շշուկն իր սիրակցորդ ընկերացը մէջ, մեծ էր արոփումն անոնց կրծոցը տակ, յորոց ոմանք Մայր-Եկեղեցւոյ փակին մէջ համախմբեալ, կը խօսէին ու կը խօսէին, ենթագրութիւններ կը լուսէին, կարծիքներ կը փոխանակէին, զորս անհեծեթ կը համարէին այլը :

Կուղէին մանաւանդ երթալ ողողել անոր սենեակը, անգամ մը տեսնել զայն, հարցընել անոր որպիսութիւնը, սփոփիլ մխիթարել զայն, բայց խցկան փոքրութիւնը, Հայկի վշտերը դառնացընելու գաղտփարը կ'արդիկէր զիրենք այսօրինակ ընկերոսիրական պարտաւորութենէ. որւեմն ի՞նչ կը ռային ընել, հէք տղաքներ, որուերնին չետեր, կուղէին որ գոնէ իրենցմէ մին երթալ տեսնէ զայն ու բարի լուրեր բերէ անոր վրայով. առ այս որոշեցին իրենց մէջէն Յովուկի անուն տղան, որ անոր մանկութեան ընկերն ըլլարով սրտակից էր նմա, զրկել իրը ամենուն ներկայացույիչ և իմանալ անոր կացութիւնն ու վիճակը :

Քանի մը վայրկեան յետոյ, Յովուկի Հայկի խցիկէն ներս կը մտնէր, երբ այս վերջինն ելու նստաւ անկող նոյն մէջ :

— Բարի լոյս, Հայկ, ըստ Յովուկի մտերմտկան ծիծաղով մը :

— Աստուծոյ բարին, պատասխանց Հայկ գողգոջ ձայնիւ և ժպիտ մը դնելով իր շրթանց վրայ :

— Ի՞նչ ունիս նայինք, ի՞նչ ես եղեր, ինձի նայէ՛, ես անանի բաներ չեմ սիրեր, ունիւ աւրելուդ ունիւ աւրէ՛, յարեց Յովուկի զուտրճախոսի մը յատուկ եղանակաւ :

Ի լուր այս ռոսկի բառին, գառն ժպիտ մը ծածանեցաւ իր այտից վրայ ու մի և նոյն ժամանակ շարայրեց .

— Ա՞չ, ոլդ ոսկին, այդ մետաղը, որչափ բաղդեր կը շինէ իր ներկայութեամբ և որքան տուներ կը կործանէ իր անիծեալ բացակայութեամբ, աշխարհիս մէջ ամեն բան զարմանալի է. հոս կը նայիս աղքատը պատառ մը հացի կարօտ կը մնայ, անդին կը տեսնես հարուստը իր ստակները ընդունայն կը վատնէ, մինչդեռ աղքատին թշուառութիւնն ու աղքատի աղքատը մը թշուառութիւնն ու աղքատի աղքատը :

— Է՞ս, ի՞նչ ընենք եզրայր, վրայ բերաւ Յովուկի զջալով այսպիսի խօսակցութիւն մը բացած ըլլալուն համար ի՞նչ ընենք, կրնա՞նք փոխել մեր վիճակը, կրնա՞նք Աստուծոյ կամքին հակառակիլ. այսպէս նախասահմանուեր է, պէտք է ուրեմն դլուխ ծռենք երկնային վճռին առջեւ . . . : Բայց ի՞նչո՞ւ համար պարապ խօսքերով ժամանակ կ'անցընենք, թողունք ուկին ու մեր խօսակցութեան նայինք. ի՞նչ ունիս տեսնենք, ո՞ր տեղդ կը ցաւի :

— Այս, եղբայր, զգալի ցաւեր չունիմ գրեթէ, միայն առեն առեն կրնայիս ոսկորներուն տակ ցաւ մը կ'զգամ. ասուք ինձ այնչափ չեն նեղեր, պըսափ այն թեթեւ հազը, որ ժամանակ ժամանակ երեւան կուգայ. քանի կը հազամ կարծես թէ սիրոս կը հատնի, քանի չանչ կ'առնեմ կարծես թէ զօրութիւնո, ուժս կը սպառի. հիմակ քիչ մը աղեկեմ, ապա թէ ոչ խօսք մը իսկ չեմ ուղեր ըներ նոյն իսկ ամենէն սիրելի մէկ անձիս հետու Այսօր արշուած է որ բժիշկ պիտի գալ ու քննէ զիս . նայինք ի՞նչ արդիւնք պիտի ունենայ . . . :

— Ասոր հետ մէկտեղ, այնչափ հոգընելու բան չի կայ. մինակ ինքինքն դաղեկի նայելու ես. կ'երեւայ թէ քիչ մը ցուրտ առած ես և եթէ պէտք եղած գարմանները տարուի, մէկ քանի օրէն բան մը չի մնար :

Մինչդեռ Հայկ իր խօսակցին պատասխանելու կը պատրաստուէր, յանկարծ սենեկին գուռը շըլլինեցաւ իր ծինիներուն վրայ ու նոյն հետոյն բըժիշկ մ'ու Գրիգոր ախպարը ներս մը տան :

Իրեկայն հասակու, թուիս և համակարգան գէմրով, սեւ մօրուքով ծանօթ անձ մըն էր բժիշկն, որ արուեստին քաջատեղեակ և իր խնամոց յանձնուած հիւանդաց վերջին ծայր հոգածու էր :

Երբեր Հայկ բժիշկը տեսաւ, բըռնի ճիգ մ'ընելով շտկուեցաւ իր անկողնոյն մէջ. յանկարծական ցնցում մ'ունեցաւ, զոր ծօքէնօռը միայն գիտցաւ նշաներ, կարմիրեցաւ, տըժգունեցաւ և յօւսկ ուրեմն տեղի արւաւ բժշկին ինչ ինչ հարցումներուն ու շարժումներուն :

(Նարունակելի)
Գէորգ Կ. ՍԻՄԲԵՇԵՐԱՆ

ԲԵՔ ՊԵՅՑԻՒՔ Պի՛ր իլԱՄ

Պու տէֆա չէքիլէն Բումէլի շըմէտըքէր բիանգոսունուն պէօյիլք իգրամիյէսի քիմէ խապէթ իթմիշ օլտուղունա տաեեիր վազաա պու կիւնէ գատար կազէթալարատ պիր չէ կէօրիւմէտի իսէտէ. թէվաթուրէն չօգ շըլէր սէօլլէնմէքտէ տիր :

Քիմի պիր աշճը չըրազընսա, քիմի պիր գայրճընա, քիմի շունսա, քիմի պունա խապէթ իթմիշ օլտուղունուն սէօլլէմէքտէ վէ խտատա իթմէքտէ իսէլէրտէ, պունլարտան հիշ պիրինին ասլ ու էսաուր օլմաեցպ, ճիտտի վէ սահին խապէր պիզտէ տիր :

Պու տէֆա բիեանդօ իքի եփկիրմի վէ պիր օն պէշ եաշընտա, վէ եաշընա մուաֆըգ սուրէթաէտէ օլտուգնա կիւզէլ պիր գըգա խտափէթ իթմիշ օլտուգունուան, պու գըզ. մէպլազը քետամիլէն թըրախօնա վէրիպ էվլէնմէլէ գարար վէրմիշ տիր, իմանի պէօլէ պիր թրախօնա իլէ էվլէնմէք իսթէեէն, քէնտի իսմի, ճիսմի, սանաթը, իգամէթկեահը վէ պիրտէ ֆօթօկրափընը հազի վէ Ա; Լ. Բ. Օ. Գ. իսմինէ պիր մէ քթուապ մաժպատմըզա կէօնտէրմէլէրի իլան օլունուր :

ԷՅԻ ԵԱԼԱՆ ՊՈՒ ԵԱԼԱՆ ՅԵԼԻ ԵԱԽԹՑՈՒ ՊԻՐ ԵԸԼԱՆ

Պիմիս կազէթասը պիր վագըթ - տան պէրու տըր քի կազէթալարըն սանքի հէր նիւսիսէսինտէ միւճիւզէնէ վինտէն պիրէր վուգուաթ նէշի իլէ, ահալիսի մէրագըն թէան ճիւպիւնէ մուճիպ օլմագտա տըր :

Տահա աճաեիսի շունտա տըր քի, պու հավատիուէրէ էմինէթ կէթիւրիպտէ. պիրա ճէրհ վէ նամիւմըին օլտուղունու խտատա, չէնըիմիզ կազէթալարը տախիս պիմիս զազէթաս նագլէն տէրծ ու նէշը իթմէքտէ տիրլէր վէ էհալիեէ օգութմագտա տըրլար :

Իշպու զազէթա, կէչէնլէրտէ պիր տտամըն, աեազլարընը եըլյանագ իշին տէնէղէ սարգըթալարընտա, պալ-

տըրլարընա պիր շել սարըլըպ տէնիզէ տօղրու չէքտիդինի . վէ ծ ատամըն ֆէրեատ ու ֆիղանընտան արգատաշլարը մուավէնէթէ եէթիշիպ , կիւն հալ իլէ գարաեա ալոցլարընը , վէ լաքին պալորընա սարըլան եախօտ եաբըշան օ նէսնէ , եամըշըգ գալմըշ վէ զէվալլը ատամոտ աճըլընա տատաետնամաեարագ աճը աճը ֆէրեատ իթմէքտէ պուլունտուղունտան վէ օ նէսնէի եաբըշըգ օլտուղու եէթունէ աերմագ միւմքին օլմատըլընտան , եագմաեա գարար վէրիպ , օլ վէճճ իլէ աթէշ հազըրլաեիպ զէվալլը ատամըն աեազընը շիշ քէպապը իտէճէքլէր կիպի աթէշ կէօթէքրտիքլէրինտէ , օլ եաբըշըգ օլան նէսնէ աճաեիպ պիր սէտա չըգարարագ էօյլէ պիր սըչըրամըշ քի , ատամըտա պէրապէր գալուըրարագ կէօյիւն թա պիր գաթընա չըգմըշ վէ ելինէ տէնիզէ տիւշէրէգ ատամ իլէ պէրապէր նապէտիտ օլմուշ :

Պու հավատիսին պուլուղու գապուլիեէթինթէշպիգ օլմուշ օլմալը ալը քի , կէչէն տէֆատա Փիլանճա եէրտէ ինէեին պիրի պիր աեը տողուրտու , Փիլանճա եէրտէ , քէշինին պիրի պիր էշէք տողուրմուշ կիպի աճաեիպ հավատիսիր նէշը իթմիշ իտի:

Հայոտէ պունլարըն քիմսէեէ պիր զիեանը եօգ տէեէլիմ , ճանըն իսթէրինան ճանըն իսթէրի ինանմա , լաքին պու քէրըէ էօյլէ պիր հավատիս նէշը իթմիշ տիր քի , եկէր սահիհիեինէ էմինէթ կէթիրմէք լազըմկէլսէ , էպէ գատընլարըն , լավութալըգ իտէն հէքիմէրին իզինիթօզունու պիրէ պըրագմալը , հէբսինի պիրտէն տէֆէթմիլի կիթսին , շինքի պունտան պէօյլէ օնլարա աօլա իհթիր տըշարը տիւշէլ :

Իշ պու Պիթլիս զազէթասընըն եաղմըշ օլտուղու հավատիսէ նէզարէն , պիր մահալտէ , պիր գատընըն համլի . նի վաղ իթմէքլիեին վագթի կելիպ , թապիի աղըը տուրմաեա պաշլար . լաքին վագթմ բէք չօգ կէչէր վէ աղըըլար շիտտէթ քէսպ իտիպ , գատընըն հալի թէհիքէեէ վաղ օլունուր . պու հալտէ օ մահալտէտէ էպէ գատըն վէ լավութա պուլունմատըլընտան , գատընըն գօնասը պիր իմտատ պուլուպ տա գարըսընը էօլիւտէն գուրմարմագ իւզըշ ոլըշարը չըգտը :

ղընտա , գարը մէյեռուսիեէթինտէն պիր պըչագ ալտըըը կիպի գարնընը եարար վէ սազ սէլիմ չօնուղունու տրչարը ալտըգտան ոնրա , գըրըգ թապտագ եարըշտըրը կիպի . գարնընըն եարըգ եէրլէրինի եան եանա կէթիրիպ կիւզէլնէ պաղլար վէ քէյփիսէ պագմագտա իքէն , գօնասը կէլիր վէ գարընըն գուրմթուլմուշ օլտուղունա սէվինիպ շիւրը իթմէեէ պաշտա . գարը իշի գօնասընա սէյլէր , գօնասը ինանմազ վէ գարը գարնընըն եարըգ եէրինի գօնասընա կէօսթէրմէք իւզըշ պաղընը չէպտիւկինտէ , պաղըրսագւարը ալըշարը վէ միւթէէսիրէն վէփաթ իտէր . եօգսա , եկէր պաղընը չէօդմէսէ , տիմէք տիր քի հիշ պիր շէյ օլմուշ :

Պիզ պունու էօյրէնտիք ա՛ , նէշազըմ պէօյլէ սըրալարտա , վէ վագթմթլը վագթմթլը սօգագլարա տիւշիւպտէ լավութա հէքիմէրին գաբուսունու էլէ ալմագ վէ պիր չօգ բարալար վէրտիքտէն մատատ , պիր թագըմտա եալվարըպ եագարմագ , բէճա ու միննէթ իթմէք . իշմէ եօլու պուլունտու , եալընըզ սօնրա չէօդմէմիլ քի պաղըրսագւարը տըշարը տիւշմէսինէր . շիւնքի պաղըրսագւարը եւք ինըամթատա ուլգուեա տալմըշ պուլունտուգլարընտան . հալիյլէ գըմըւտանմաղլար , լաքին սօնրա իթապիի ուեանրդ օլտուգլարընտան հէփոի պիր տըշարը տիւշէլ :

Էպէ գատընլար վէ լավութա հէքիմէր իշին , բըլթըլարընը չէքիպ տէ , կէշինմէլիրինի սաեիր եէրլէրտէ արամագտան պաշգա չարէլէրի գալմագ , եկէր պու հավատիսէ ինանըպտա , օ եօլտա պիր մուամէլէեէ գալգըշան տիվանէ պիր գարը տախի պուլունուա .

Վագտատ , տիւնեա հալի , պէլքի մէյեռուսիեէթինտէն սաշի էօյլէ պիր տիվանէտէ թէշէպպիւսէ ծիւրաթ իթմիշ օլան պիր գատըն պուլունմուշ օլուն , լաքին իշ պու թէշէպպիւսինտէ մուազիագ օլմուշ ամմա , թէլէս փաթը տիկէր պիր պասիրէթօիզլիքտէն նէշէթ իթմիշ կիպի կէօսթէրմէք , զաղէթանըլըգ շանընա եագրշտըրամաեըգ :

Կէչէն կիւն պիր գաչ մուալիմէր , գազինօնուն պիրինտէ օթուրմուշ , էրպապը ֆինունտան կալիէնին , տիւնեանըն տէօնէր օլտուղունու թօմա հաքիմէրինէ իսպաթ իթմէք իշին չէքտիկի աղիմմիւշըիւլաթ իւզէրինէ սէօլէշտիքէրի ոըրատա . եագընլարընտա օթուրան ատամըն պիրի , սէրիսշլուգտա տիպուա տիպուա գաղանմը օլտուղունա իսպաթը քեամիլէ սաերլան գըրմըզը պուրնունու եօգարը գալտըրարագ վէ տիփ տոլաշարագ , տէր .

— էկէր պէն օ տէտիկինիգ ատամըն եէրինտէ օլմուշ օլսա իտիմ , տիւնեանըն տէօնէր օլտուղունա հաքիմէրիմի թէկմին իթմէք իշին ասլա կիւն լիւք չէքմէզ իտիմ . գոլարընտան թութտուղում կիպի տօղրու պարպա նիգօրինին մէյսանէսինէ կէօթիւրիւր վէ օնուն օլ միսք կիպի վէ լաքին զիեատէնէ քէսկին Սագըզ մատիգասընտան պէշ օն թանէ պիրի պիր արտը սըրա չագըշաըրտըրզը կիպի , տիւնեանըն տէօնէր օլտուղունու պիզզաթքէնտի կէօլէրի իլէ կէօրիւագ գանարլար ըտը .

* * *

Նէշ եաբաեըմ գարը , իշ եօգ , կիւն եօգ , ախզուիիտա եօգ , բարա եօգ , նէշ եաբաեըմ շաշըրմըշ գալմըշ .

— Ճանըմ կէնէ շու էսկի սըվաճըզգ սանտաթընըն եաբսան օլմա՞զմը :

— նէշ սէօյէեօրսըն պէ , գարըլար պիզէ ոըրա՞մը մը պըրագւեօրլար . օ սանթըտա օնլար պաթըրըլար .

* * *

Պէ ճանըմ , նէշ հալ տըր պու , էկէր եարըն ախչամտա պէօյլէ քեօրսէրհօ կէլիրսէն գաբուեու աչմաեանըլը պիլմիշ օլասըն հա :

— Աչմա , նէշ եաբաեըմ շիմտի եազ տըր , պէնտէ սօգագտա եաթարըմ :

— Եօգագտա եաթարսըն ամա , սապահա գատարտա քէօբէթէրին իը-

ըլլթըսընը տինէմէտէն պաշ ալամա-
սըն :

—Եյ ափէրիմ գարը , շու պուլու-
շուն էյի . էվէ կէլիպտէ սապահա գա-
տար սէնին խըըլթընտան պաշգա նէ
տիննէտիելմ վար , օնու սէօլէսէնէ
պադաերմ :

* *

Դէ ախպար քու ըրածդ ալ չէր
վայլեր , ապատակ զարնելը ինչ պիտի
ըլլայ .

—Ի՞նչ կըսես պէ , ես անոր բարիք
մը ըրած ըլլալու համար զարկի :

—Ատանկ ալ բարիք չէի լսեր .
մարդուն էրեսը կառ կարմիր էզու ,
ամմատա ծանըը ձեռք ունիս եղաւ .

—Իշտէ աղէկ ա՛ , ես ալ նայեցայ
քի երեսը ըռէնկ չի կայ , ապտակ մը
զարկի քի ըռէնկը տեղը կայ տէյի ,
գե՛շըրի :

* *

Կծի մարդուն մէկը իւր բարեկա-
մին :

—Բարեկամ , ինչ կը մտածեմ զի-
տե՞ս , փալամուտը պօլ և աժան , ոը
կէ քանի մը հատ առնեմ տէ թուզ-
լամիշ ընեմ չորցունեմ նէ , արա սըրա
չօնուիները կուտեն :

—Եղբայր , ինծի հարցունես նէ ,
անոր տալիք բարադ թուզլամիշ ընե-
լով սալամուրան կոխես , տահա աղէկ
ըրած կըլլաս , կէնէ հիչ չէ նէ տարի-
ներով տաեւանմիշ կըլլայ :

—Մօ ափէրիմ , ատիկայ աղէկ
խելք ըրիր :

* *

—Խըեանէթ , խօնք կապ մը , նք-
շան մը օլսուն չը տուիր , հիչ չէ նէ
սա էրթալուդ կալուդ վրայ հօրս մօրս
տրտուիներէն կազատէլ . խայրի հա-
տա կընաց նէ :

—Խուշիկս , ինչո՞ւ ատանկ կըսես .
չիտե՞ս քի հիմայ ժամանակ չունիմ :

—Բա ճանըմ , սուտ ու բովթ տէլ-
մէ չաթմա բան մը չես կընար կոր
պէներմիշ ըներ . հիմայ էլմասի թախ-
լիթ անանկ պաներ կայ քի . հէմ ալ
պահողը ես չը պիտի ըլլամ , ինտո՞ր
պիտի հասկընան :

—Հապա էլլան ֆարղին երթան
նէ :

—Բա չէ . . . թախ հիմայ ո՛ր
պանին ֆարղին կացած էն քի :

Հ Ր Ա Ժ Ո Ր Ա Կ Ա Ն ԺԱՄԱԿՈՉԻ ՄԻՌՁ

Հրաժարիմ ի գրձակէ բանալեաց
և յամենայն ձանձրութենէ նորա :

Հրաժարիմ յերկաթածայլ փայտէ
և յամենայն հարուածոց նորա :

Հրաժարիմ յաւելուածութենէ և
յամենայն փոշեաց նորա :

Հրաժարիմ լուցանելոյ զճրագմն
և յամենայն առկայծէ նորա :

Հրաժարիմ սրբելոյ և ի մաքրե-
լոյ զինկամանն , զբուրվառն , զիւղա-
մանն , զաշտանակսն , զկանթեզմն և
յամենայն աղտեղութենէ նորա :

Հրաժարիմ ընդ քարչ ածելոյ զե-
ռոտանի սանդուղն և յամենայն ծան-
րութենէ նորա :

Հրաժարիմ ի կոչնակահարութենէ
և ի զանդակահարութենէ և յամենայն
խլացուցիչ հնչմանց նորա :

Հրաժարիմ ի գիշերային պահապա-
նութենէ և յամենայն տաղտկութեանց
նորա :

Հրաժարիմ ի ջեռուցանելոյ զջուը
մկրտութեան երախայից և յամենայն
գոլոշեաց նորա :

Հրաժարիմ ի զուշական ձայնիւ
գոչելոյ զեկայք ի սուրբ եկեղեցին որ
ընդ առաւօտս և յամենայն անհան-
դուրժելի կացութենէ նորա :

Հրաժարիմ ի լուանալոյ զգիակունս
մեռելոց և յամենայն ահոելի տեսա-
րաննէ նորա :

Հրաժարիմ ի կարելոյ և ի կարկա-
տելոյ զպատանս մեռելոց և յամենայն
ցրտասարուռ գործածութենէ նորա :

Հրաժարիմ ի տանելոյ զմեռելա-
կիր գագաղն և յամենայն տանջանաց
նորա :

Հրաժարիմ կախակայելոյ ընդ շուր-
թըն թաղ , խորհրդոյն և յամենայն
բանդագուշանաց նորա :

Հրաժարիմ ի գէպ ժամու և ի տա-
րաժամու ի գնալոյ այսր անդը ի կա-
տարումն քմահաճ հրամանաց իւրա-
քանչիւր անդամոց նորին :

Հրաժարիմ ի համարս տալոյ յա-
զագու մոմեղինաց , վասն ածխոց սակս
փայտից և մանաւանդ ի տուրեւառէ
մանր գրամոց և յամենայն պատաս-
խանատութենէ նորա :

Հրաժարիմ ի սպասս արկանելոյ
աւագ երիցուն և յամենայն պաշտօ-

նակցաց ստորադասելոց նորա :

Հրաժարիմ ի բերելոյ և ի տանելոյ
զանկողին ժամարար քահանային և յա-
մենայն ծանրութենէ նորա :

Հրաժարիմ ի խոզանակելոյ զբաղ-
մածալ բակեղու , ի մաքրելոյ զերկայ-
նաքղանց վերարկուս և ի սրբելոյ
զտղմաթաթաղ կոչիկս նորա :

Հրաժարիմ ի հեղողոյ զանպարտ ա-
րիւն մլկաց որ ի սնարս նորին և ի
հալածականս առնելոյ ի խցկանէ իւր-
մէ զժրաջան լուսարարս և յամենայն
ծանրածանր աշխատութենէ անտի նո-
րա :

Հրաժարիմ ի չնչելոյ զապականեալ
օդ խցկանն այսորիկ , ի բանալոյ և ի
բակելոյ զպատուհան նորա ի տալ
մուտ օդոյն ի ներքս և յամենայն խո-
նաւութենէ նորա :

Հրաժարիմ ի գրպանելոյ զգահե-
կանս ութսուն իրը ամսօրեայ վարձք
փոխան սոյն չարաչար աշխատութեանց
և յամենայն օգտակարութենէ նորա :

Լո՛ւր երկին և ունկնդիր երկիր զի
իսպառ հրաժարելով հրաժարիմ ի
պաշտամանէ ժամակոչութեան որով և
ի հաճոյակատար ծառայութենէ մե-
ծատանց և փոքրատանց , աղնուակա-
նաց , ռամկաց , ծերոց , եիխտասար-
դաց , արանց , կանանց , մանկանց և
ստնդեալու :

Հրաժարիմ հուսկ ուրեմն ի յար-
գանս մատուցանելոյ նոցա որք եթէ
ոչ լնկալցին զոյն հրաժարական միխօ
կիկօի որ յօժարութեամբ սրտի ուղղէ
առ համօրէն աղգակիցս իւր յամին
հազարերորդի ութհարիւրերորդի ութ-
մներորդի իիններորդի յամսեանն Ապ-
րիլի քսաներորդի հինգերորդի :

Է պարանոցին Բանանցէ
ո՛ր է Կերենական Անբեկայ

Պիր ՏՕԳԹՈՐՈՒԽ ԻԶՑԻՎԱԾԲ

Մէճմուալը ախպար զագեթասըն-
տա իսթանպուտան նադլէն աթիտէ-
քի զարիպ հիքեաեէ օգունմուշ տուր:

Վարըլարըմըզըն պիրինտէ սաքին
պիր տօգթէօր՝ քէնտիսիլլէ էվլէնմէք
իւզրէ վագթինտէ խալի խաելըլըթէք-
լիքլէր վուգու պուլմուշ իքէն , պուն-
լարը գապուլ իթմէնիպ չանճագ սաշ-

լարը վէ սագալը աղաբմաեա պաշատը ողբատա սաշ վէ սագալը աղօեաեարագ, կէնճ, տիլապէր վէ զէնկին պիր գըզ արամաեա գալզըզը, վէ ֆիլ գագը էվլէնէնէքլէրի կիւն, գըզըն բէտէրինտէն 700 լիրա ալմագիւղը, իսթէտիկի եօլտա պիր գըզ պուլուր, ֆագամթ էվլէնտիկի կիւն, գայիմ բէտէրի 700 լիրանըն 200իւնիւնագտ, վէ գուսուրու իշխնտէ պանգա իւղէրինէ պիր սէնէտ վէրիր: Իզտիվածը թէագիպ իտէն իլը այ զարդընտա, եւնի կէլին մէզքիւր 300 լիրալըգ սէնէտի հէտիեէ մագամընտա քէնտիսինէ վէրմէսի իշխն զէվճինէ պին տիւրիւ բէճալար իլէ, անճագ պու հէտիեէսի մագամընտա հագգչնտարի աշգ ու մուհապպէթի տրթաճազընը պիտիրիր իսէ տէ, տօգթէօր՝ գարըսնըն մուհապպէթինի գազանմագ իսթէմէրի պէրապէր, 500 լիրալըգ սէնէտի էլտէն չըզ արմագ իսթէմէզ: Պու արալըգ եւնի կիւղէրի զէվճէսիլէ գայիմ բէտէրի խանէսինէ կիթմէքլէ, հիւնի գապուլ օլունուրար, վէ հաթթա սէ կիւն գատար օրատա գալմաեա տավէթ իտիլիրէր իսէտէ, տօգթէօր՝ թէտագի իտէճէք խասմալարը պուլունտուղունու պէնսոն իլէ, անճագ պիր կիճէ գայիմ բէտէրի խանէսինէ գալմաեա րազը օլուր, վէ իշթէ օ կիճէսի, զէվճէսի քէնտիսինէ իփրաթ մուհապպէթ կէսիթէրմէքլէ, ՇԽՆ, սէվկիւլիւ գօճաճըզը, շու 500 լիրալըգ սէնէտ սէնին եանընտա գալտըգ ժա, ճէպինտէն տիւշէսիլիր, վէ հասրէ պիր գազաեա ուղրուեապիլիր. իմուի պանա վէր տէ եանընտա սազալաբըմ վէ սայիրէ կիպի սէօղէրէ սէօլէր, վէ տօգթէօր տէ, զէվճէսինի կիւճէնտիրէ սէտէք իւղէրինէ շիւպհէսի գալմատըզընտա, ոլ տէրէճէ շաշըլըգ քի, էլինտէքի գահնի ֆինճանը իւթիւնէ տիւշէր, վէ լոգանթատան չըզըգ, տօղրու, վալիտէսինի բէլինի ալմագ իւղը խանէ սէողէրի սէ կիթափիկինտէ, գօխուլար՝ քէտէրէ կիւլմէք տտէթ հիւքմիւնէ կիրմիշ օլուղու ճիճէթլէ, միւմափիլէճէ կիւլէք պագարլար: Պիչարէ էվին գարուսունու աչըգ վէ տէրունը խանէի ալթիւսթ պիր հալտէ պուլմագ. լա թէաճիւպոնէ եօգարը չըգար:

Միւմափիլէճին օրատա պուլունմատըզը զէման գագը օլոն հալ, շունտան իպարէթ տիր:

Տօգթէօր՝ գայիմ բէտէրինին մազագասընա կիթտիկինտէ, զէվճէսի բէտէրինէ իթտիկինտէ, մէրգումէ՝ Քէտէրիմ մազագասընա կիթտի, պիզզաթ քէնտիսինէ միւրաճամաթլէ սէնէտի ալապիլիրսին տէտիկինտէ. տօգթէօր պիր թագըմ իթիրազլար իտէրի իսէ տէ, նիճաեէթ չարէսիլ գալտըզընտան, գայիմ բէտէրի մազագասընա կիտէր գագաթ անը օրատա պուլա-

պէրապէրիմիպտէ օլմանըզը արուու իթտիկիմիզտէն, սիզի տէ, խասսէթէն ալմաեա կէլտիմ. Իմտի, էլպիսէնիզի կիւնին, արապա աշազըտա պէքէնօր, տէր, վէ պու գատըն օտառընտա կիւնիմէքտէ օլուն, տօգթէօրիւն գարըը էվին խըզմէթճիսինի եօլա գօտուգտան սօնրա. համմալար ճէլպիլէ, քէնտինին էշեասընը եիւքէտիպ սափուշուպ կիտէր, հաթթա սօգագ գարուսունու տա գաբամազ, փօմշուլոր՝ մէզպուրէնին պու հարէքէթինի կէօրիւպ, էնվաի մանէալար վէրիլէր. նիճաեէթ Տօգթէօր կէլիր վէ թուալէթինին խիթամընա եէթիշմիշ օլան վալիտէսիլէ գօմշումլարտան վագըաել տինէեննէնէ, քէյփիեէթի անլաելպ, տօղրու գայիմ բէտէրինէ գօշար, վէ Հէմ գարըմը վէ հէմ ճիճէ ազչսի օլան քիմսէ, — Ազիզիմ տօգթէօր. սիզէ շայեանը թէէսիսիփ պիր խապէր վէրէճէիմ տէր:

Տօգթէօրտէ, — Նէ խապէր, աճապա թէտագի իթտիկիմ խասմալարտան պիրի վէփաթ մը իթտի, տէմէսինտէ, գայիմ պիրտէրի. — Խայը, զէվճէնիլ պու կիւն սիզտէն այըլըլեօր, տէյի ճէվապ վէրիր, վէ տօգթէօր տախի, — Աճայիպ, տահա պիր ազ էվլէլ քէնտիսինտէն կիւլէրէք ալրըլտըգտէր, վէ մէզքիւր խապէրէ էվլէճէ ինանմագ իսէ տէ, գայիմ պիրտէրի սիզտէնի իւղէրինէ շիւպհէսի գալմատըզընտա, ոլ տէրէճէ շաշըլըգ քի, էլինտէքի գահնի ֆինճանը իւթիւնէ տիւշէր, վէ լոգանթատան չըզըգ, տօղրու, վալիտէսինի բէլինի ալմագ իւղը խանէ սէողէրի գահնի իթտիկինտէ, գօխուլար՝ քէտէրէ կիւլմէք տտէթ հիւքմիւնէ կիրմիշ օլուղու ճիճէթլէ, միւմափիլէճէ կիւլէք պագարլար: Պիչարէ էվին գարուսունու աչըգ վէ տէրունը խանէի ալթիւսթ պիր հալտէ պուլմագ. լա թէաճիւպոնէ եօգարը չըգար:

Միւմափիլէճին օրատա պուլունմատըզը զէման գագը օլոն հալ, շունտան իպարէթ տիր:

ԹԱՐԹԱՊԻԹԻ ԻԼԱՃԸ

Թահթա գուլուլարը պուլունան արալըլըրար իշառու իլաճտան սիւրիւլտիկինտէ, պուլունան թէքմիլթահթա գուլուլարը քեամիլէն մահվ օլուր:

Սամթլըր Պահչէ գարըսընտա Քիւշիւքեան պիրտէրէրին էճզախանէսինտէ, Պէօյիւքտէրէտէ վէ Սարըեար էճզախանէլիրինտէ, գուլթուրը 5 զը:

ԶԵՇՄԵ ՄԵՅՏԱՆԸ ՃԻՆԱՅԵԹԻ

(216 բաժ ՆԵՐԵԿԵՔՆ ՊՐԵԼԱՅ)

Մէքիզիննի տէլիլիմիզ, է սնաի մու. հաքէմէտէ զուհուր իտէն շէհատէթ տըր քի իսմաիլ իլէ թէֆիքի Ապտուլ. լահ նուրի էֆէնտինին Ալի պին հածի Հիւսէին թարափընտան ճէրհ օլուն- տուղունու այնէն միւշահէտէ իթտիք. լէրինի սէօլէմիշ օլուուգլարը կիպի սանտայնը թէվիդիդ վէ գարա Ալինին շէհատէթլէրի տէ Ալի պին հածի Հիւ- սէինին սաաթ իւչ պուչուղը կէշտիք- տէն սօնրա ևսմանպոլ ճիհէթինտէքի եանզընա կիթմէք իւղըէ մէսքէնստէն շըդուպ վէ Ալի պին Հիւսէին իլէ պիր- լէշիպ քէօրիւտէն կէշէճէքլէրի էս- նատէ թահվիլը Փիքը իլէ Կալաթա մէյհանէլէրինտէ կէշտիքլէրինի վէ էն սօնրա պու Փիիի իշէտիքլէրինի թէճ- եիտ իթմիշ տիր : Ալիէրին բիփագաթ վէ իշրէթլէրինէ տաիր օլան էվկէլքի շահիտլէրին շէհատէթլէրի տէ պունու կէօսթէրմէքտէ օլուուգու կիպի Ալի պին հածի Հիւսէինին թայեինը մէ- քեան հագգընտաքի միւտափատ շա- հիտլէրինին շէհատէթլէրի սաաթ իւչ պուչուգտան՝ եանի Ալի պին Հիւսէին իլէ պիրէշտիինտէն էվկէլ միւնհա- ուրը վէ օնտան սօնրաքի վագըթլարա թէպիւք իտէն իտատա շահիտլէրի- նին շէհատէթլէրինէ զայրը մուէսսէր տիր :

Թէֆիդ պէյ պու տէօրթ շահիտէ իթիրազ իլէ շահիտը քիզպ օլուուգ- լարընը պէեան իթմիշ իսէտէ, սէօլ- իտիկի ահվալ պունլարըն եալաննը շահիտ օլուուգլարնա տէլիլ օլմաեա- ճաղընը, վէ եալան շահատէթի իթ- մէք իւղըէ պունլարըն Ալի պին Հիւ- սէինին օն պիր մէճիտիեէ ըըշվաթ ալ- տըգլարընը պէեան իթմէսինտէն տո- լաեը, պունու նէ՛ իլէ իսպաթ իտէ- ճէկի սօրուլտուզու հալտէ, էսպապը սուպութիեէ կէօսթէրէմէտիկի վէ պու շահիտլէրին շէհատէթլէրինտէ քիզպ օլունուեօր իսէ, ուսուլը մուհաքէմա- թը ճէղայիէ գանօնունըն 281 ինճի մատտէսի մուճիպիննէ թարափը րի- եասէթտէն միւսթէնթիգ թայեինի լազը կէլէճէկի թարափըմըգտան սէօլ- իէնմիշ իքէն, պէօլէ պիր միւսթէնթիգ թայեին օլունմամասընտա պունլարըն

քիզպ օլմատըգլարը հէյեէթը մահքէ- մէճէտէ միւսէլլէմ օլտուզունա տէլիլ օլտուդու ճիհէթլէրլէ, թէֆիդ պէյին պունլարա տաեիր օյան միւտափատ- թը տախի մէրպուտ տուր :

Ծու տէլայիլը գավիյեէյի միւթէ- ատտէտէն պաշգա, պիր պաշգա տէ- լիլ տահա վար տըր քի, օտա իպմի- տատէն շիմտիեէ գատար միւթէթէիմ- լէրին եէքտիկէրինէ աղվը թէօսմէթ- տէ օյան ըարարը վէֆքէտատէլէրի տիր. ճէրհ վէ գամէլ իշն ահքեամ վէ հիւքքեամը գանօնիի միւսթէնթու օ- լարագ պէեան իլլէտիկիմիզ իւչ սէպէպ. տէն, պու ճէրհ ու գամէթիտէ թահ- գըգամէթըն պիզէ կէօսթէթիկի սէպէպ քի, գաստ, թտագիպ, մէնֆաաթ վէ սըրգաթ տըր . թէֆիգ պէյ պունա ճէ- գապ օլմապ պու գաստ սըրգաթի իսպաթ զէմանընտա միւթէվէֆա նու- րի էֆէնտինին գումար օյնատըլնտան պահու իթմիշի կիպի, գումար օյնա- տըլնա տաեիր թահգիգաթ մէվճուտ օլմատըլնը տէրմէտան իյլէմիշ տիր :

Հալ պու քի պիզիմ իթատէմիզ, նուրի էֆէնտինին էքսէրիեա Կալաթա ճիհէթինէ կէշիպ իյշ ու իշրէթ իտէ- րէք իսրափամտա պուլունմասընտան, եանի խայլի բարալար սարփ իթմէսին- տէն տօլաեի, ահվալինի կէօրիւպ զէն- կինիկինէ վէ նէզտինտէ բարաու պու- լունտուզունա զահիպ օլան պու Ալի- էրին սըրգաթը թէսափիուր վէ գաստ իլէ իւղէրլէրինէ հիւճում իթտիքլէրի- նէ տատէիր տիր : Նուրի էֆէնտին արզ օլունան ահվափի իսէ, զէվէսինին վէ պարկիրճի եռուսուփուն վէ իսթէփօնըն շէհատէթի իլէ սապիթ տիր :

Վէքիլ թէֆիդ պէյին սէպէպը ճէրհ վէ գամթլ օլունմադ իւղըէ սէօլէտիկի սէրխօշուգ, կէրչի օ կիճէ միւվէքի- լինտէ վէ թէֆիգի տիկէր Ալիտէ մէվ- ճուտ իտի իսէտէ, սէրխօշուգլարը պիլա սէպէպ իյդափ գամթլի ինթաճ իտէճէք տէրէճէտէ օլմատըլը շէհա- տաթը վագաատան միւհփէհիմ տիր, մա մափիա, թէֆիգ պէյին միւվէքի- լի օ կիճէ գամթան իշրէթ իթմէտիկի- նի սէօլէմիշ իքէն, քէնտուսինին պէօ- լի իսրիթօսու աղաեէթէ իտէսիր իտէ- ճէք վէ սէրխօշու ճինէթի հալինէ կէօթիւրէճէք տէրէճէտէ իշրէթ իտ- տիկինէ գաեիլ օլմասը լազը կէլմէզ իտի, եօգ պունու Ալի պին Հիւսէեին

հագդընտա իսթիմալ իթմէք ֆիքրին- տէ իսէ, քէնտուսինին միւտափաասը միւվէքիլինէ միւնհասըր օլմագ իճաալ իտէր :

Մաղարի Հար

ՃՈՇԱՐԱՆ ՀԱԳԱՋԳԱԹԻՆ

Պատիւ ունիմք ծանուցանել մեր բաղմաթիւ յաճախորդաց և Արդոյ հա- սարակութեան թէ շատերու ստիպ- մանց և փոփաքանացը համաձայն, այս անգամ, մեր ի Ղալաթիա վոյզո- տաի գիմացը, արգէն ունեցած ճա- շարանէն զատ . վերոյիշեալ անուամբ ուրիշ ճաշարան մը եւս հաստատած եմք Ղալաթիոյ մաքստան գէմ, թէօյէ օղլու խանին տակ, թիւ 69 :

Իրենց այցելութեամբը զմեզ պատ . ուել բարեհաճառագ ազնիւ յաճախորդք . կերակրոց ընտրութեան, մաքրութեան և գնոց անութեան նկատմամբ մեր տարած հագն ու խնամքը տեսնելով և գնահատելով խիստ գոհ ըլլանին ա- ներկայելի է :

ՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԼԱՑԱՃԵԱՆ

Ա Զ Դ

Հաւատու, Յոյս, Էէր անուն բա- րուալից թատրերգութիւնը կազմեալ կը վաճառի ամեն Հայ գրավաճառաց քով, գինն է Յ գահեկան :

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ ՊԱՐՏԷԶ ՀՈԳԵՒՈՐ

ԲԱՀԱՍԱԳԱԿԵ

(Պէրպէրեան Տպագըր .)

Ընտիր թղթմի վրայ, մաքուր տպագրութեամբ, լաթա- կազմ, կը վաճառուի

ԵՐԿՈՒ { 2 } ՊՐՈՒ

Կը գտնուի Պէրպէրեան Տպարան, Կ. Պ. Էսքի Զապ- թիէ ճատտէսի, թիւ 61 :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄ
Լաւագոյն քառթօնի վրայ ափ մէնլեզուաւկըպատրաստուն ի գին 400 հատը 10 դհեկ. պէտք ունեցողները պէտք է դիմեն Գ. Պաղտատլեան տը- պարան Յակոբեան խան . թիւ 43 կ. Պոլիս :

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՅՈՒԲԻՆ — Մ. ՄԱՍՈՒԻԲԵԱՆ

Հանդիսիս տպարանէն ի ըստ ընծայուեցաւ Մեծ . Մ . Մամուրեան է Փէնտիփ սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԷՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտղմով :

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւտրուելէ յետոյ չունէին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գերք մը, ահաւասիկ սոյն պատկերազարդ ընթերցարանն պիտի ունենան այսուհետեւ, որու մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանաւորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար :

Կը յանձնարարենք Մեծ . դասատուաց, սոյն Ըննթերցարանն, որու պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զար կը լեցնէ բազմահմուտ ուսուցիչն կեդրոնատեղին է հանդիսիս տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ՝ գրավաճառ քով : Գինն է զ զրշ . Շատ գնովներու գոհացուցիչ զեղջ ու լինի :

ՖՕԹՈԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻԼՈՏԵՐԻ

ԳՈՒԼԵ ԳԱԲՈՒ ՆՕ. 677

Միւշիմիլիկիմիզի մէմուն զըլմադ, էսկիտէն պէրա մէսլէքիմիզ օրուուառ ամմէնին մալիւմի, տիր : Պու տէֆու էվգրօրաւ նըն էն մէշնուր Փապիկալարընտան ձէրպ իտէրէք, ալթըլյէմիզի տանսթմըլը օրուորդումու զտան, միւրաձապիթ իտէճէք միւշիմիլիկ հէր հալտէ մէմուն զալաձագլա-

տըր : Գարայ ը հավատա պիտէ րէսիմ չէ քիլիր : Զօմուգլար վէ չոզ տուրմազա թէնամ. մլուլին օլմայունլար իշխն, էն սոն իւսիւլտէ (Յնոթաթանէ) եանի միւշիմիլիկ եօրմագ. սըզըն րէսիմիէք չէքրիլիր : Պունտան մատան ՓօթօլրաՓ իշխն էն մէշնուր Փապրիզաւ որտան հէր ծինա մաքինս վ: լէվադիմաթ վէ էջզա կէմիրթափիլուալ, է վէն Փիւաթ և սոթըլուր :

Միւրամատթ իտէնլէրէ մէջճանէն տէրս վէրիլուալ, մէրագլըլուր իշխն 180 դրուշագատար մոքենարար Փիրուիթ օլոնուր :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Ե Ր Պ Ե Ռ Ե Ա Ն

ԿԱՅԱ. ՊԱԼԱՏԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅՃ

Մ Չ Ա Մ Ի

Մ

Մ յս նշանաւոր ատամնաբոյճն, որ առկէ տռաջ կամուրջի Պոլոց կումը. Քիւ չնոքեան զեղարանին վրայ իւր արհեստը ի գ րծ զնելով մէծ համբաւ և յաջողակութիւն ստայ . ծ էր, տեղի ունեցած հրդ հնին պ տճառաւ իւր զործաւունը փոխալ րած է այժմ ներա, մեծ փաղց, Պօմարչէի կից թիւ և տունը . ուր . ըստ առաջնոյն պատրաստ և իրեն զիմոզ յամախորդներն դարմանել ու գոհացնել ըստ ամենայի :

Յաճախորդաց հանգատութեանն համար մասնաւ որ սենեակներ կահաւորած և արհեստին վերաբերեալ նոյն գործիներ յատկապէս բերել տալով, իւր զործաւունը նախկիննէն աւելի ճոխ և կատարելագործեալ զիրքի մը վերածած է :

Օ Գ Ր Ո Ւ Ա Ս Ա Ն

ԿԱԼԱԹԱ ԵՒԻՔՍԵՔ ԳԱԼՏԵՐԵՍԱ ՎՈՅՎՈՏԱ ԳԱՐՁԵՍԸ ՆՕ. 94

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Պու քէլրէ էվգրօրատան պիզէ կէլէն սօն մօտա էսպապլար իշխն եիւզտէ 40 էքսինինէ սաթրլմադ իւզրէ սըրարլը օլունմուշ տուր :

ՖԻԵ Ա. Թ Լ Ա Ր

բէտէնլում ըսթիւմ ֆասոնէ	ֆրանք 50	բարդէ սիւ չայտք վէ տիւզ րէնկ ֆրանք 30
Պօնմուր քութիւմ ֆասոնէ	» 46	Բանթալոն չըպկըլը » 40
Պօնմուր քութիւմ բէնլիլ ձըպկըլը »	32	Քութիւմ տիւզ բէնկ կիւմիւ չիւ վի թիւ թիւ բէնիի » 35
Քութիւմ ճըպկըլը չայտք	» 25	Բանթալոն չիփթէ ըրպկըլը » 43
Քութիւմ չայտք տիւզ լաճիվէրտ վէ լոիկան	» 30	Եւէկորիք » 8